

Przedmowa do polskiego wydania: Zygmunt Bauman, <i>Panika wśród pasożytów, czyli komu bije dzwon.</i>	5
Podziękowania	17
Przedmowa: Statek na pustyni. Przeszłość i przyszłość przemocy	19
1 Konflikty klimatyczne	26
2 Globalne ocieplenie i katastrofy społeczne	43
3 Zmiana klimatu	52
4 Zabijanie wczoraj	59
5 Zabijanie dziś. Ekobójstwa	72
6 Zabijanie jutro	108
7 Zmiana ludzi w zmienionych rzeczywistościach	174
8 Renesans starych konfliktów: wiara, klasy, zasoby i erozja demokracji	197
9 Więcej przemocy	202
10 Co można zrobić, a czego nie I	205
11 Co można zrobić, a czego nie II	223
Przypisy	228
Bibliografia	258
Indeks	271
Indeks osobowy	276

Co łączy rzeź w Darfurze z huraganem Katrina? Każda klęska żywiołowa jest też katastrofą społeczną. Powódź czy tsunami zrywają nie tylko mosty, ale i ludzkie więzi. Burza domy i strukturę społeczną. Przynoszą chaos i napędzają przemoc – grabieże, wypędzenia, a nawet ludobójstwa.

Wojny klimatyczne Haralda Welzera to błyskotliwa diagnoza znanych, lecz nierozumianych konfliktów w Jugosławii, Ruandzie czy Darfurze. Czystki etniczne, dyskryminacja rasowa i plemienne polityczki to konsekwencje walki o przestrzeń, ziemię, wodę i inne zasoby naturalne. Są one częścią historii Zachodu i jego modernizacji – raczej normą niż patologią epoki nowoczesnej.

Konfliktom sprzyja globalne ocieplenie, efekt rozwoju przemysłowego najbogatszych państw. Kiedyś Południe, obiekt wyzysku i kolonizacji, umożliwiło dobrobyt Północy. Dziś ponosi największe koszty zmiany klimatu – dawna niesprawiedliwość powraca w nowej formie. Jeśli natychmiast nie podejmiemy działań, wojny klimatyczne ogarną cały świat.

Harald Welzer (1958) – niemiecki psycholog społeczny, profesor Uniwersytetu Witten/Herdecke. Wybitny znawca problematyki konfliktów zbrojnych, historii nazizmu, a także procesów kształtowania pamięci, tożsamości i wyobrażeń zbiorowych. Jest współautorem i redaktorem m.in. książek *Opa war kein Nazi: Nationalsozialismus und Holocaust im Familiengedächtnis* (2002), *Sprawcy. Dlaczego zwykli ludzie dokonują masowych mordów* (2006, wyd. polskie 2010), a także *Das Ende der Welt, wie wir sie kannten. Klima, Zukunft und die Chancen der Demokratie* (2009).